

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Sekretarz Stanu
Bożena Żelazowska

BM-WP.070.2.52.2024
Warszawa, 09 maja 2024 r.

Pan
Jerzy Fedorowicz
Przewodniczący
Komisji Kultury i Środków Przekazu
Senatu RP

Szanowny Panie Przewodniczący,

w związku z prośbą Pana Senatora Wojciecha Skurkiewicza, wyrażoną podczas posiedzenia Komisji w dniu 17 kwietnia 2024 r., o pisemne przedstawienie wyliczeń kosztów wdrożenia ustawy z 13 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2023 r. poz. 1904) uprzejmie przekazuję poniższe informacje.

Od momentu ogłoszenia ustawy w Dzienniku Ustaw resort kultury podjął działania służące pozyskaniu środków na ten cel. Przeprowadzono analizę koniecznych do poniesienia kosztów obejmujących m.in. stworzenie i utrzymanie aplikacji, o której mowa w ustawie, zatrudnienie w wojewódzkich urzędach ochrony zabytków i w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego osób do jej obsługi i dokonywania oględzin znalezisk wraz z kosztami stworzenia stanowisk pracy i zapewnienia niezbędnych środków technicznych. Przedmiotem analizy były również szacunki dotyczące wydatków przeznaczonych na wypłaty potencjalnych nagród za znalezienie zabytków archeologicznych oraz pozyskanie danych o strefach zakazu prowadzenia poszukiwań innych niż wynikające z dotychczas obowiązujących przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Powyższych wydatków nie udało się uwzględnić w budżecie Państwa na 2024 r.

Tym niemniej przedstawiam szacunki, które posłużyły za podstawy wyliczeń. Przyjęto następujące elementy składowe kosztów, które należałoby ponieść z budżetu Państwa w sytuacji wdrażania ustawy z 13 lipca 2023 r.:

Rodzaj kosztu	wydatek w pierwszym roku funkcjonowania ustawy (pół roku)	kwota roczna w kolejnych latach
Aplikacja*		
- stworzenie	2 500 000,00 zł	- zł
- utrzymanie	80 000,00 zł	160 000,00 zł
Magazyny**	9 000 000,00 zł	9 000 000,00 zł
Nagrody***	3 250 000 000,00 zł	6 500 000 000,00 zł
- koszty korespondencji	5 150 000,00 zł	10 300 000,00 zł
Zatrudnienie****	4 261 500,00 zł	8 523 000,00 zł
- wyposażenie stanowiska pracy	244 000,00 zł	- zł
Telefon do obsługi aplikacji**** **	49 000,00 zł	- zł
- abonament telefoniczny	14 750,00 zł	29 500,00 zł
Samochód**** **	4 900 000,00 zł	- zł
- kilometrówka	735 000,00 zł	1 470 000,00 zł
SUMA	3 276 934 250,00 zł	6 529 482 500,00 zł

Informacja dotycząca zasad przetwarzania danych osobowych przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz praw osób, których dane są przetwarzane została zamieszczona na stronie <http://bip.mkidn.gov.pl> w zakładce ochrona danych osobowych.

Ww. elementy nie obejmują kosztów związanych z pozyskaniem danych niezbędnych do funkcjonowania aplikacji oraz ich cyfryzacji, gdyż przyjęto, że to zadanie niezależnie od wdrożenia ustawy będzie realizowane zgodnie z przyjętymi przez resort kultury założeniami.

W powyższych danych pominięto koszty ekspertyz niezbędnych do oceny „szczególnej wartości” znalezisk w celu ustalenia, czy uprawnione jest przyznanie nagrody. Koszty ekspertyz wykonywanych przez rzeczoznawców MKiDN na potrzeby postępowań prowadzonych w sprawie przyznania nagrody za przypadkowe odkrycie lub znalezienie zabytku wahają się obecnie od 850 do 10 000 zł w zależności od stopnia skomplikowania sprawy, liczby oraz charakteru zabytków wchodzących w skład znaleziska (dane NID). Przyjmując medianę na poziomie 3 000 zł (przeważają znaleziska pojedynczych przedmiotów) pomnożoną przez 1 mln sztuk zabytków, należałoby do ww. tabeli dodać kwotę 3 mld zł rocznie.

* Na podstawie kosztów szacowanych przez Narodowy Instytut Dziedzictwa.

** Na podstawie kosztorysu przygotowanego w 2023 r. przez Narodowy Instytut Konserwacji Zabytków na potrzeby wniosku o dotację z programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027.

*** Przyjęto następujące założenia:

- w 2022 r. w wyniku poszukiwań prowadzonych na podstawie 6 pozwoleń konserwatorskich pozyskano 63 niewątpliwe zabytki archeologiczne (dane Powiatowego Konserwatora Zabytków w Poznaniu),
- pozwoleń wydawanych w kraju jest ok. 1000 rocznie (dane MKiDN),
- zakładać można, że średnio w wyniku poszukiwań pozyskiwanych jest ok. 10 500 zabytków archeologicznych rocznie (1000 x 63 / 6),
- autorzy nowelizacji z 13 lipca 2023 r. w jej uzasadnieniu wskazywali, że obecnie na podstawie wydawanych pozwoleń legalne poszukiwania prowadzi 1% osób prowadzących je w ogóle,
- na podstawie jednego pozwolenia poszukiwania prowadzi średnio 5 osób (dane MKiDN), a więc przy 1000 pozwoleń poszukiwania prowadzi rocznie ok. 5000 osób,
- jeśli 5000 osób uznać za 1% osób prowadzących poszukiwania, które odpowiadają za znalezienie 10 500 zabytków archeologicznych, to możemy spodziewać się zgłoszenia ok. 1 mln sztuk zabytków archeologicznych w skali roku, zakładając za autorami nowelizacji, że liberalizacja procedur zachęci do legalnych poszukiwań 100% osób prowadzących je regularnie (10 500 x 500 000 / 5000),
- średnia wysokość nagrody pieniężnej przyznawanej w ostatnich 5 latach za odkrycie lub przypadkowe znalezienie zabytku archeologicznego wyniosła ok. 6 500 zł (dane MKiDN),
- za znalezienie 1 mln zabytków archeologicznych należałoby zapewnić na wypłaty nagród ok. 6,5 mld zł,
- koszt wysyłki listu poleconego w formie M za zwrotnym potwierdzeniem odbioru zgodnie z cennikiem Poczty Polskiej wynosi na 30.01.2024 r. 10,30 zł,
- zakładając, że pozyskanie kolejnego 1 mln sztuk zabytków archeologicznych zostanie nagrodzone dyplomem, to sam koszt wysyłki dyplomu należy szacować na ok. 10,3 mln zł.

**** Przyjęto następujące założenia:

- 49 etatów we wszystkich oddziałach WUOZ (po 1 w każdym oddziale) + 10 etatów w MKiDN,
- średnie wynagrodzenie w służbie cywilnej w 2022 r.: 8 083 zł + 20% = 9 700 zł,
- koszt pracodawcy to 11 643 zł x 12 mies. x 61 etatów = 8 522 615 zł,
- przyjęto kwoty: (laptop ok. 2000 zł, biurko ok. 1000 zł, fotel ok. 1000 zł) x 61 stanowisk.

**** Przyjęto, że średni koszt aparatu telefonicznego to ok. 1000 zł x 49 osób we wszystkich oddziałach WUOZ. Średni koszt abonamentu na poziomie ok. 50 zł miesięcznie.

**** Przyjęto następujące założenia:

- koszt zakupu jednego pojazdu ok. 100 000 zł x 49 pojazdów we wszystkich oddziałach WUOZ (por. <https://www.wyborkierowcow.pl/miejskie-crossovery-przegląd-ryнку/>),
- zakładany roczny przebieg każdego auta na poziomie ok. 30 tys. km, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z 22 grudnia 2022 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy, stawka za 1 km wynosi 0,89 gr dla pojemności silnika do 900 cm³, jeśli jest większa – 1,15 zł; kwotę uśredniono do 1 zł / 1 km.

Szacunki dotyczące jednostek samorządu terytorialnego obejmują wyłącznie koszty konserwacji zabytków archeologicznych, które trafią do muzeów organizowanych przez te jednostki i wynoszą 157,5 mln zł w pierwszym roku funkcjonowania ustawy (półrocze) oraz 315 mln zł w każdym kolejnym, pełnym roku. Oparto je na założeniu, że do tych muzeów trafi ok. połowy wszystkich pozyskanych zabytków archeologicznych (500 tys. sztuk). Koszty konserwacji przyjęto na poziomie 30 zł za jeden zabytek za danymi pana prof. dr. hab. Marcina Danielewskiego (wystąpienie na sejmowej Komisji Kultury i Środków Przekazu w dn. 11 lipca 2023 r., https://ratuj-zabytki.pl/14_danielewski.pdf).

Z poważaniem

Bożena Żelazowska